

23. juni 2023
J.nr.: 21/02197
Imni

Tilkendegivelse vedrørende Green Power Denmarks anmeldelse af ændringer af tilslutningsbestemmelserne – gæsteprincippet

RESUMÉ

Green Power Denmark anmeldte den 24. november 2021 – og med en revideret version senest anmeldt den 19. juni 2023 – ændringer til deres branchevejledning for tilslutningsbestemmelserne for tilslutning til og brug af distributionsnettet. Det følger af elforsyningsloven, at energibranchen kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser, og at Forsyningstilsynet fører tilsyn hermed.

Ændringerne vedrører netvirksomhedernes mulighed for at fravige gæsteprincippet. Gæsteprincippet er et ulovbestemt princip, som regulerer forholdet mellem lednings-ejer og arealejer. Gæsteledningsejer skal ifølge princippet afholde udgifter til ledningsarbejde nødvendiggjort af arealejers ændrede arealanvendelse.

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at de ændringer, der er foretaget i branchevejledning vedrørende tilslutningsbestemmelserne er gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende i overensstemmelse med elforsyningsloven.

Forsyningstilsynet har derfor taget ændringerne til efterretning.

TILKENDEGIVELSE

Forsyningstilsynet tager ændringen til Green Power Denmarks branchevejledning for "Netselskabets bestemmelser for tilslutning til og brug af distributionsnettet" (herefter tilslutningsbestemmelserne), som senest er anmeldt til tilsynet i en revideret version den 19. juni 2023, til efterretning i medfør af elforsyningslovens § 73 b.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets tilkendegivelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Green Power Denmark anmeldte den 24. november 2021 ændringer til den standardiserede vejledning for "Netselskabets bestemmelser for tilslutning til og brug af distributionsnettet".

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:
Send via virk.dk
Send via borger.dk

Anmeldelse skete på baggrund af dialog med Forsyningstilsynet om tilslutningsbestemmelsernes punkt 3.1.7 – 3.1.9.

Forsyningstilsynet sendte den 9. februar 2022 en række spørgsmål vedrørende de anmeldte ændringer til Green Power Denmark for at få præciseret de ændrede bestemmelser indhold og rækkevide. Green Power Denmark anmeldte den 25. marts 2022 og en revideret version af de anmeldte ændringer ledsaget af en besvarelse af en række afklarende spørgsmål, som tilsynet havde stillet til Green Power Denmark den 9. februar 2022.

Forsyningstilsynet sendte et udkast til nærværende afgørelse i høring den 2. september 2022 med frist for bemærkninger den 3. oktober 2022. Forsyningstilsynet modtog en række høringssvar, som tilsynet sendte til Green Power Denmark, som anmeldte flere sæt reviderede bestemmelser for tilslutning til og brug af distributionsnettet til tilsynet senest den 19. juni 2023. Denne tilkendegivelse indeholder derfor en vurdering af bestemmelserne anmeldt den 19. juni 2023. Se nærmere herom nedenfor og i afsnittet "Høring".

DE ANMELDTE ÆNDRINGER

Det følger af de nugældende tilslutningsbestemmelsernes punkt 3.1.7, at "Netselskabet har ret til at forsyne andre Kunder fra de Elanlæg, der er anbragt på Kundens ejendom. Kunden er forpligtet til at tillade andre Kunders senere tilslutning af Stikledninger".

De anmeldte ændringer til branchevejledningen vedrører netselskabernes mulighed for at fravige gæsteprincippet. Gæsteprincippet er et ulovbestemt princip, der fastlægger, hvem der er ansvarlig for betalingen af ændringer, når der er uenighed mellem ledningsejer og arealejer. Af Højesterets praksis fremgår, at gæsteprincippet finder anvendelse i tilfælde, hvor der uden vederlag er givet ledningsejer tilladelse til at anbringe en ledning på en ejendom, der ikke ejes af ledningsejer. Når arealejer ikke har modtaget vederlag, må aftaler om anbringelse af ledninger som udgangspunkt undergives en indskrænkende fortolkning. Lignende princip er gældende for gaveløfter. Gæsteprincippet indebærer, at ledningsejer som »gæst« skal bære ledningsarbejder, der er nødvendiggjort af arealejerens ændrede benyttelse af det areal, hvor ledningen er anbragt. Gæsteprincippet er fastsat gennem retspraksis¹.

De anmeldte ændringer gennemgås nærmere i det følgende.

Green Power Denmark har anmeldt følgende ændring til tilslutningsbestemmelserne:

1. Konsekvensrettelser til punkt 3.1.7 som vedrører Elanlæg på Kundens ejendom
2. Et nyt punkt 3.1.8 om forsyning via Elanlæg på ejers s ejendom.

¹ Der henvises til bl.a. U 2009.2978 H og U 2015.2854 H.

3. Ændringer til tilslutningsbestemmelsernes punkt 3.1.9 (tidligere punkt 3.1.8) vedrørende flytning af Elanlæg på ejers ejendom
4. Et nyt punkt 3.1.8.1 Tilslutning af andre kunder på ejers ejendom

3.1.7 ELANLÆG PÅ KUNDENS EJENDOM

Green Power Denmark har ændret ordet "forsyningsforpligtelse" til "leveringsforpligtelse" samt ordet "adkomsthaver" til ejendommens ejer". Tillige er sætningen "til ejendommens forsyning" tilføjet sætningen " Hvis Kunden selv ejer den pågældende ejendom, er Kunden forpligtet til at give tilladelse til anbringelser af de til ejendommens forsyning fornødne Elanlæg og til udførelse af sådanne ændringer, som senere måtte vise sig nødvendige."

3.1.8 FORSYNING VIA ELANLÆG PÅ KUNDENS (EJERS) EJENDOM

Det nye punkt 3.1.8 har følgende ordlyd:

"Netselskabet har ret til at forsyne andre Kunder fra de Elanlæg, der er anbragt på den ejendom, hvortil der er rekvireret forsyning jf. pkt. 3.1.7. Ejeren af ejendommen, hvorpå Elanlæg er placeret, er forpligtet til at tillade andre Kunders senere tilslutning af Stikledninger. Netselskabet har ret til at lade senere tilslutninger, til brug for andre kunder, tinglyse servitutstiftende på ejendommen."

Green Power Denmark har forklaret, at det nye punkt beskriver retstilstanden mellem netselskabet og ejendommens ejer, hvis netselskabet udnytter sin rettighed i pkt. 3.1.8 til at forsyne andre kunder via elanlæg på ejers ejendom.

3.1.8.1 TILSLUTNING AF ANDRE KUNDER VIA ELANLÆG PÅ KUNDENS (EJERS) EJENDOM

Det nye punkt 3.1.8.1 har følgende ordlyd:

"Hvor netselskabet tilslutter andre kunder i Elanlæg, der er anbragt på ejendommen, skal vilkår for tilstedeværelsen af denne tilslutning aftales med ejendommens ejer. Hvis der ikke kan opnås enighed ved en frivillig aftale, kan Netselskabet ifølge elsikkerhedsloven søge om tilladelse til ekspropriation. Forhandling og eventuel sædvanlig servitut-erstatning for indskrænkninger i ejerens råden over den faste ejendom, gælder for Elanlæg omfattet af pkt. 3.1.8, men gælder ikke for Elanlæg omfattet af pkt. 3.1.7."

Tillige gør Green Power Denmark i en note til tilslutningsbestemmelsernes punkt 3.1.8.1 kunden opmærksom på, at der er en omfattende retspraksis om vilkår for forsyningsanlæg og ledninger på offentlige- og private arealer.

Green Power Denmark har forklaret, at det nye punkt 3.1.8.1 tilbyder kunden kompensation for det forhold, at kundens ejendom benyttes til brug for nettilslutning af andre kunder.

Green Power Denmark har anført, at det nye punkt 3.1.8.1 udgør en kodificering af den praksis, som netvirksomhederne benytter i dag. Ifølge Green Power Denmark vil det nye punkt 3.1.8.1 sikre gennemsigthed med den allerede eksisterende praksis.

Green Power Denmark har i besvarelsen af den 25. marts 2022 vedrørende de supplerende spørgsmål stillet af Forsyningstilsynet oplyst, at bestemmelsen skal forstås således, at kunden kan stille krav om, at modtage en økonomisk kompensation for den rådighedsindskrænkning, som er sket i forbindelse med udbygningen af distributionsnettet med eksempelvis tilslutning af et kabelskab. Hvis der i forbindelse med etableringen af en yderligere tilslutning i det eksisterende anlæg ikke betales en kompensation, og aftalen i øvrigt ikke regulerer forholdet omkring gæsteprincippet, vil ledningerne til netudbygning til eksempelvis et kabelskab ligge på gæstevilkår.

Ifølge Green Power Denmark vil det være netvirksomheden, der tager kontakt til den relevante kunde, når der opstår behov for at benytte ledig kapacitet i de elanlæg, som er placeret på kundens ejendom. Det er i denne proces, at der kan indgås en aftale om kompensationens størrelse. Netvirksomheden skal altid kontakte grundejeren med henblik på at aftale udførelsen af de arbejder, der vil være nødvendigt at udføre på grundejerens ejendom.

Med hensyn til den fastlæggelse af den egentlig sædvanlig servituterstatning har Green Power Denmark anført bl.a. følgende:

”Det er således ikke klart af den nuværende formulering, hvorledes netselskabet kan udøve den ret, der følger af dette vilkår. Det er hensigten med tilføjelsen at kompensationen sker i henhold til dansk rets almindelige ejendomsretlige regler, hvor en grundejer kompenseres for de rådighedsindskrænkninger en grundejer påføres.

[...]

Servituterstatningen fastsættes ud fra sædvane og praksis på området, som den er fastlagt i eksempelvis Landsaftale for el- og fiberanlæg i landbrugsjord, praksis fra ekspropriations- og taksationskommission, retspraksis o.lign.

Hvor der ikke er tale om anlæg i landbrugsjord, er det ikke muligt at fastlægge faste satser for en servituterstatning. Erstatningen er hver gang en konkret vurdering i forhold til ejendommens nuværende anvendelse, kommende kendte planer for udnyttelse af ejendommen, den aktuelle gene af kablernes tilstedeværelse på ejendommen o.lign.

Servituterstatningens størrelse vil derfor altid bero på en konkret forhandling mellem parterne.

[...]

I forbindelse med netselskabets henvendelse til grundejeren vedrørende etablering af yderligere tilslutning i det eksisterende anlæg, vil det blive klart for netselskabet, hvorvidt grundejeren vil acceptere netselskabets arbejder på ejendommen.

Såfremt grundejeren ikke vil acceptere udførelsen af arbejderne, og netselskabet vurderer de er nødvendige at udføre, vil netselskabet kunne forfølge retten til at udføre arbejderne via en ekspropriation jf. Elsikkerhedslovens § 27.

Hvor uenigheden om arbejdernes udførelse kan begrænses til fastlæggelsen af den servituterstatning netselskabet tilbyder, er det i elsikkerhedslovens § 28 fastlagt, hvorledes dette forhold skal søges afklaret.

[...]”

Med hensyn til servitutstiftende tinglysning har Green Power Denmark forklaret, at netvirksomheden vil tinglyse et tillæg til det servitut, der er tinglyst for det oprindelige anlæg, jf. betingelsernes punkt 3.1.7, hvor den nye tilslutning vil være indtegnet. Derved vil det fremgå, at der er betalt erstatning for den yderligere tilslutning, hvormed gæsteprincippet vil være fraveget for denne del af anlægget.

3.1.9 FLYTNING AF ELANLÆG PÅ KUNDENS (EJERS) EJENDOM

Green Power Denmark har omskrevet punktet og punktet er derfor sålydende:

"Netselskabet kan efter aftale med ejendommens ejer flytte sine Elanlæg på ejendommen. Hvis Netselskabets Elanlæg skal flyttes, enten permanent eller midlertidigt, skal ejendommens ejer betale Netselskabets omkostninger forbundet med flytningen, når flytningen sker på grund af forhold hos ejendommens ejer, medmindre der er aftalt andre vilkår for tilslutning af andre Kunder jf. pkt. 3.1.8.1. Hvis flytningen skyldes forhold hos Netselskabet, betaler Netselskabet sine omkostninger til flytningen. Indirekte omkostninger, herunder driftstab, avancetab eller tilsvarende indirekte tab, erstattes ikke".

Green Power Denmark har endelig forklaret, at de anlæg, der omtales i punkt 3.1.9, er anlæg, der er etableret på ejendommen i henhold til bestemmelsen i punkt 3.1.7, og dermed er anlæg, der er nødvendige for, at netselskabet kan imødekomme kundens eget forsyningsbehov. Green Power Denmark har videre forklaret, at

"I henhold til dommen fra Retten i Lyngby, afsagt 2. juli 2021 er sådanne anlæg ikke gæster på ejendommen, og dermed ikke omfattet af "gæsteprincippet".

De tilslutninger netselskabet har ret til etablere i eksisterende anlæg jf. 3.1.7, vil derimod være at anse som "gæster", da disse anlæg ikke er nødvendige for at forsyne kunden selv. Forslaget om formuleringen af pkt. 3.1.7.1 har derfor haft til hensigt at skabe den klarhed, der ikke synes at være i tilslutningsbestemmelsernes nuværende formulering, i forhold til kundernes retsstilling som fastslået i den førnævnte dom."

HØRING

Forsyningstilsynet havde Green Power Denmarks anmeldte metodeændringer i offentlig høring fra den 12. maj 2022 med frist for bemærkninger den 10. juni 2022. Forsyningstilsynet har ikke modtaget nogen høringssvar.

Forsyningstilsynet har sendt et udkast til tilkendegivelse i høring hos Green Power Denmark og i offentlig høring den 2. september 2022 med frist for bemærkninger den 3. oktober 2022.

Forsyningstilsynet gennemførte de offentlige høringer for at give alle interessenter mulighed for at komme med bemærkninger til den anmeldte ændrede tilslutningsbetingelser og tilsynets udkast til tilkendegivelse, hvilket tilsynet så har kunnet inddrage i forbindelse med udarbejdelsen af nærværende tilkendegivelse.

Der er indkommet høringssvar fra Skanderborg kommune, Better Energy samt et fælleshøringssvar fra Høje-Taastrup og Rudersdal kommuner.

Skanderborg kommune skriver i deres høringssvar, at der kan fremstå misforståelser, idet det ikke er helt klart for kommunen, hvorvidt [de anmeldte bestemmelser/For- syningstilsynets tilkendegivelse] vedrører det lovbestemte gæsteprincip, som er hjem- let i vejlovens § 77 samt privatvejslovens § 70.

Hertil bemærker Green Power Denmark, at tilslutningsbestemmelserne ikke kan gå forud for lovbestemmelser. Netselskaberne kan derfor ikke fravige lovregler i tilslut- ningsbestemmelserne, og de anmeldte ændringer til tilslutningsbestemmelserne ved- rører derfor ikke ledninger, som er omfattet af ovenstående bestemmelser.

Green Power Denmark bemærker endvidere, at tilslutningsbestemmelserne finder an- vendelse på netselskabets kunder, og disse kunder er defineret i tilslutningsbestem- melsernes pkt. 1.2. Green Power Denmark finder ikke anledning til i særligt omfang at fremhæve dette forhold i afsnittet om Elanlæg på kundens ejendom, da anvendelses- området for tilslutningsbestemmelserne gælder (og er relevant) for alle afsnit i tilslut- ningsbestemmelserne. Af denne grund fastholder Green Power Denmark den nuvæ- rende systematik, hvor anvendelsesområdet følger af tilslutningsbestemmelsernes af- snit 1.

Better Energy har i deres høringssvar angivet, at de ønsker en sætning tilføjet til tilslut- ningsbestemmelserne. Sætningen er sålydende:

”Der kan dog gælde særlige aftaler, forpligtelser eller rettigheder for produktionsanlæg, som skal iagttages.”

Ved denne tilføjelse mener Better Energy, at det bliver tydeliggjort, at der er tale om en aftale, forpligtelse eller rettighed som skal accepteres, således at der ikke opstår tvivl herom i tilslutningsbestemmelserne.

Hertil har Green Power Denmark bemærket, at

”Better Energy er bekymret for forholdet mellem en anlægsejers forplig- tigelse til at reetablere et areal, og den rettighed som netselskaberne har til at placere elanlæg på en kundens ejendom, når kunden beder om forsyning.

Green Power Denmark mener, at betingelser i konkrete myndighedsaf- gøreelser som altovervejende udgangspunkt er et forhold mellem den udstedende myndighed og adressaten for afgørelsen. Da det ikke er netselskabet, som er adressat – eller påtaleberettiget - for en tilladelse, mener Green Power Denmark ikke, at netselskaberne er bundet af en eventuel forpligtelse for anlægsejer til at reetablere et areal. Green Power Denmark mener ikke, at netselskaberne – via deres leverings- betingelser – skal håndtere, hvordan en myndigheds tilladelser kan ef- fektueres ift. konkrete anlægsejere.

Hvis netselskabet tilslutter andre kunder i medfør af tilslutningsbestem- melsernes pkt. 3.1.8, vil der være tale om ledninger og elanlæg, som er

en del af den bevillingspligtige aktivitet, og dermed skal håndteres i medfør af elforsyningslovens bestemmelser herom samt netselskabets tilslutningsbestemmelser. At der udstedes en tilladelse til anlægsejer med betingelse om reetablering af et areal, ændrer ikke herved. Green Power Denmark mener ikke, at tilslutningsbestemmelserne hverken kan eller skal adressere forholdet mellem en myndighed og en anlægsejer om parternes forpligtigelse til at reetablere et areal. Green Power Denmark har derfor ikke indarbejdet det konkrete forslag fra Better Energy”.

Høje-Taastrup og Rudersdals kommuner har i deres fælles høringssvar angivet, at

- netselskaberne har i dag en praksis for at gennemtvinge vilkår om fravigelse af gæsteprincippet
- der skal være udtrykkelig gensidig aftale om en fravigelse af gæsteprincippet før det kan anvendes
- såfremt der ikke kan opnås enighed foreslår kommunerne, at det skla fremgå eksplicit af tilslutningsbestemmelserne, at sagen kan overgå til ekspropriationsmyndighederne.
- det fremgår ikke tydeligt af tilslutningsbestemmelserne, at der udøves erstatning til kunden ved en fravigelse af gæsteprincippet, når der sker forsyning til tredjemand.
- det fremgår ikke tydeligt af tilslutningsbestemmelserne, at såfremt der ikke bliver betalt erstatning eller der ikke opnås gensidig aftale om en fravigelse af gæsteprincippet, så finder gæsteprincippet alene anvendelse.
- Den deklaration som bliver udarbejdet i forbindelse med kundens egen tilslutning (tilslutningsvilkåret i punkt 3.1.7) forekommer urimelig

Hertil har Green Power Denmark bemærket, at

De to kommuner har anført, at netselskaberne har en praksis for at gennemtvinge vilkår om fravigelse af gæsteprincippet.

”Gæsteprincippet finder ikke anvendelse, når et Elanlæg placeres efter ønske fra en ejendoms ejer om forsyning af dennes ejendom. Green Power Denmark henviser til dom fra Retten i Lyngby, afsagt 2. juli 2021. I disse tilfælde er der derfor ikke efter Green Power Denmark opfattelse tale om, at et netselskab gennemtvinger en fravigelse af gæsteprincippet. Green Power Denmark henviser til, at det nu fremgår direkte af pkt. 3.1.8.1, at det aftales med ejendommen ejer, hvilke vilkår som en ledning ligger på, hvis Elanlæg udnyttes til brug for øvrige kunder.

Uddrag af pkt. 3.1.8.1:

”Hvor Netselskabet tilslutter andre kunder i Elanlæg, der er anbragt på ejendommen, skal vilkår for tilstedeværelsen af denne tilslutning aftales med ejendommens ejer.”

Green Power Denmark mener, at det anmeldte pkt. 3.1.8.1 på gensigtig vis gengiver, at gæsteprincippet er en udfyldende regel, som

finder anvendelse, hvis andet ikke er aftalt. Heri ligger, at det står parterne frit for at aftale andet, end at en ledning ligger på gæstevilkår. Dette mener Green Power Denmark, er afspejlet i den anmeldte ordlyd i pkt. 3.1.8.1.

Af den nye ordlyd i pkt. 3.1.8.1 er endvidere henvist til reglerne om ekspropriation, som også er et ønske fra de to kommuner.

På ovenstående baggrund vurderer Green Power Denmark at have besvaret høringsvaret fra Høje-Taastrup og Rudersdal Kommune”.

RETSGRUNDLAG

I det følgende gennemgås de bestemmelser i love og bekendtgørelser, der har betydning og relevans ved bedømmelsen af den anmeldte branchevejledning.

ELFORSYNINGSLOVEN²

I henhold til elforsyningslovens 6 d skal netvirksomhedernes betingelser og vilkår være gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende:

§ 6 d. Kollektive elforsyningsvirksomheder skal stille deres ydelser til rådighed for elkunderne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår.

Betingelserne fastsættes af netvirksomhederne efter metoder, som de har anmeldt til og fået godkendt af Forsyningstilsynet, jf. §§ 73 a og 76:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.
[...]

I henhold til elforsyningslovens § 73 b fører Forsyningstilsynet tilsyn med standardiserede vejledninger udarbejdet af energibranchens organisationer:

§ 73 b. Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger efter regler fastsat af tilsynet.

Det fremgår af elforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1, at netvirksomhederne skal anmelde deres metoder til Forsyningstilsynet:

§ 76. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal til Forsyningstilsynet anmelde
1) de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for adgang til transmissions- og distributionsnet, herunder tariffer, jf. § 73 a,
[...]

LOV OM FORSYNINGSTILSYNET³

² Lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12.maj 2021, som senest ændret ved lov nr. 745 af 13. juni 2023

³ Lov nr. 690 af 8. juni 2018

Forsyningstilsynets opgaver er defineret i Lov om Forsyningstilsynet § 3. Det følger af § 3, stk. 3, at tilsynet ikke behandler sager om civile tvister.

§ 3. Forsyningstilsynet varetager opgaver og beføjelser i medfør af denne lov og sektorlovgivningen, hvorved der menes lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme af besparelser i energiforbruget eller i regler fastsat i medfør heraf. Forsyningstilsynet varetager endvidere opgaver og beføjelser i medfør af EU-regulering.

Stk. 2. Forsyningstilsynet kan behandle og afgøre sager efter sektorlovgivningen på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage.

Stk. 3. Forsyningstilsynet behandler ikke klager om civile tvister.

METODEBEKENDTGØRELSEN⁴

Metodebekendtgørelsen bestemmer i § 1, stk. 1 og 2, at netvirksomhederne skal anmelde deres metoder til Forsyningstilsynet, der skal godkende metoderne forud for, at netvirksomhederne må anvende metoderne. Af § 4 fremgår endvidere, at netvirksomhederne kan basere deres metoder på branchevejledninger:

§ 1. Netvirksomheder, regionale transmissionsvirksomheder og Energinet.dk skal anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer, til Energitilsynets godkendelse.

Stk. 2. Energitilsynets godkendelse af metoderne er en forudsætning for virksomhedernes anvendelse af betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer.

Stk. 3. Godkendte metoder offentliggøres af virksomhederne med angivelse af datoen for tilsynets godkendelse.

Stk. 4. Virksomhederne skal søge godkendelse af efterfølgende ændringer i metoderne, herunder ændringer som følge af pålagte myndighedskrav.

§ 2. Netvirksomheders og regionale transmissionsvirksomheders metoder for prisfastsættelse skal indeholde en entydig opdeling af forbrugerne i købekategorier.

Stk. 2. Metoderne skal beskrive, hvorledes omkostninger, der direkte kan henføres til de enkelte købekategorier, fordeles på disse. Det skal fremgå hvilke omkostninger, der omfattes af denne fordeling. Det skal endvidere fremgå, hvorledes omkostninger fordeles på købekategorier, hvis de knytter sig til anlæg, der vedrører flere købekategorier, eksempelvis visse transformerstationer.

Stk. 3. Metoderne skal indeholde en beskrivelse af de fordelingsnøgler, som anvendes til allokering af omkostninger, der ikke direkte kan henføres til enkelte købekategorier, eksempelvis administrationsomkostninger og energispareomkostninger. Det skal fremgå, hvilke omkostninger der er omfattet af de enkelte fordelingsnøgler.

Stk. 4. Metoderne skal beskrive fordelingen af driftsmæssige indtægter på investeringsbidrag, fast afgift/abonnementsbetaling og forbrugsafhængig tarif, herunder om der anvendes samme fordelingsprincip for alle købekategorier.

Stk. 5. Metoderne skal beskrive principper for tidsdifferentiering og de enkelte købekategoriernes mulighed og vilkår for at opnå tidsdifferentierede tariffer, herunder timebetaling.

§ 3. Netvirksomheders og regionale transmissionsvirksomheders metoder for fastlæggelse af øvrige vilkår vedrørende leveringen for de enkelte købekategorier, herunder gebyrbetaling, skal godkendes. Metoderne skal omfatte fastlæggelse af:

- 1) betalingskandener og betalingsvilkår, herunder vilkår ved for sen eller manglende betaling eller misligholdelse,
- 2) vilkår ved flytning og leverandørskift,
- 3) vilkår for tilslutning til nettet
- 4) vilkår ved sammenligning af forbrugssteder, eksempelvis ved sammenlægning af lejligheder, eller ved opdeling af forbrugssteder og

⁴ Bekendtgørelse nr. 1085 af den 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinet.dk's metoder for fastsættelse af tariffer m.v.

5) vilkår i forbindelse med afbrydelser i nettet

§ 4. Netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder kan i deres anmeldelse basere sig på standardiserede metoder, der er entydigt fastlagt i branchevejledninger og lignende, idet virksomhederne i deres anmeldelse af metoden efter § 1 specifikt redegør for afvigelser fra standarden.

FORSYNINGSTILSYNETS VURDERING

Tilslutningsbestemmelserne er anmeldt af Green Power Denmark. Forsyningstilsynets behandling sker i medfør af elforsyningslovens § 73 b.

I elforsyningsloven er det forudsat, at energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede aftaler og vejledninger til brug for fastsættelse af priser og betingelser for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser, jf. elforsyningslovens § 73 b. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne aftaler og vejledninger. Når Forsyningstilsynet har taget en standardaftale eller vejledning til efterretning, kan netvirksomheden påregne at få metoden godkendt af Forsyningstilsynet umiddelbart efter anmeldelse, i det omfang netvirksomheden anvender Green Power Danmarks standard uden afvigelser. Herefter kan metoden finde anvendelse.

De anmeldte tilslutningsbestemmelser indeholder Green Power Danmarks anbefaling til regulering af aftaleforholdet mellem netvirksomhed og elleverandør. Der er alene tale om en anbefaling, og der foreligger således ikke noget krav om, at de enkelte netvirksomheder skal anvende aftalen. Netvirksomhederne kan i stedet, hvis de ønsker det, fastsætte egne individuelle aftaler, såfremt disse kan metodegodkendes af Forsyningstilsynet, jf. elforsyningslovens § 73 a og metodebekendtgørelsens § 1, stk. 1 og 4.

Nærværende sag drejer sig om det såkaldte gæsteprincip.

I de følgende afsnit vil tilsynet vurdere, hvorvidt en fravigelse af gæsteprincippet er i overensstemmelse med kravet fastsat i elforsyningslovens § 6 d, hvorefter de kollektive elforsyningsvirksomheder skal stille deres ydelser til rådighed for elforbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår

Forsyningstilsynets gør opmærksom på, at tilsynets vurdering efter elforsyningslovens § 6 d, ikke omfatter en vurdering af størrelsen af den compensation, som bliver givet til arealejeren. Det er tilsynets vurdering, at der ved uenighed herom mellem ledningsejer og arealejer vil være tale om en civilretlig tvist. Forsyningstilsynet behandler ikke civilretlige tvister, jf. lov om Forsyningstilsynets § 3, stk. 3.

GENNEMSIGTIGHED

Det fremgår af Green Power Danmarks anmeldelse, at et af formålene med de anmeldte ændringer og tilføjelserne i tilslutningsbestemmelserne, er at skabe større klarhed om praksis ved fravigelse af gæsteprincippet. Ifølge Green Power Denmark er tilføjelserne en kodificering af en praksis som netvirksomhederne gør brug af i dag.

Forsyningstilsynet vurderer, at de ovenfor anførte hensyn sikrer en større transparens med hensyn til netvirksomhedernes praksis for fravigelse af gæsteprincippet. Forsyningstilsynet har lagt vægt på, at netvirksomhedernes praksis samt kundens rettigheder i forbindelse med fravigelse af gæsteprincippet fremover vil fremgå klart af tilslutningsbestemmelserne. Det er derfor Forsyningstilsynets vurdering, at de anmeldte ændringer til tilslutningsbestemmelserne er i overensstemmelse med gennemsigtighedskravet i elforsyningslovens § 6 d.

OBJEKTIVITET

Det følger af højesteretspraksis, at der er tale om en fravigelse af gæsteprincippet, når der etableres ledning, der forsyner andre kunder, ved brug af arealejerens elforsyningsanlæg.

Gæsteprincippet betyder, at anlæg, der placeres på en grundejers jord, og som efterfølgende ønskes flyttet på grundejers foranledning, skal betales af ledningsejer. Dette gælder kun, hvis grundejer ikke tidligere har modtaget kompensation for placeringen af elanlægget. Dette følger af højesterets afgørelser om gæsteprincippet. Afgørelsen fra Retten i Lyngby⁵, som Green Power Denmark har henvist til den 25. marts 2022 i sin besvarelse af Forsyningstilsynets spørgsmål (se ovenfor i Sagsfremstillingen) modificerer dette princip ved, at den del af anlægget, der er oprettet for at forsyne grundejeren, ikke er omfattet af gæsteprincippet.

Den anmeldte ændring til tilslutningsbestemmelserne, regulerer således processen for fravigelse af gæsteprincippet.

Det fremgår af punkt 3.1.8.1, at arealejere er berettiget til forhandling og eventuel sædvanlig servituterstatning for indskrænkninger i arealejerens råden over den faste ejendom ved tilslutning af andre kunder i det elanlæg, som er anbragt på arealejerens ejendom.

Forsyningstilsynet vurderer, at reglerne om fravigelse af gæsteprincippet hviler på et krav om individuel forhandling mellem arealejeren og den enkelte netvirksomhed om ret til at bruge stikledninger på forbrugsstedet til at distribuere el til andre forbrugere. Denne individuelle forhandling indeholder en ret for forbrugeren til at opnå en kompensation, hvilket fremgår af punkt 3.1.8.1.

Green Power Denmark har hertil oplyst, at der ved "berettiget" i punkt 3.1.8.1. skal forstås, at kunden kan stille krav om, at modtage en økonomisk kompensation for den rådighedsindskrænkning, som er sket i forbindelse med udbygningen af distributionsnettet med eksempelvis tilslutning af et kabelskab.

Det er tilsynets vurdering, at der er tale om objektive konstaterbare forhold, ved at dette er tilføjet ved de anmeldte ændringer til tilslutningsbestemmelserne og at disse forhold klart lader sig identificere.

⁵ <https://www.domstol.dk/lyngby/aktuelt/2021/7/flytning-af-transformerstation/>

Det er på denne baggrund Forsyningstilsynets vurdering, at den nævnte betingelser er objektive

IKKE DISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet bemærker først og fremmest, at ordlyden af de anmeldte ændringer til tilslutningsbestemmelserne ikke giver en mulighed for netvirksomhederne til at forskelsbehandle deres kunder. Tilsynet er opmærksomme på, at udfaldet af en forhandling kan variere fra kunde til kunde, idet en individuel forhandling afhænger af de konkrete omstændigheder.

Forsyningstilsynet bemærker dog, at Green Power Denmark i deres besvarelse af tilsynets spørgsmål har angivet, at servituterstatningen fastsættes ud fra sædvane og praksis på området, som den er fastlagt i eksempelvis Landsaftale for el- og fiberanlæg i landbrugsjord, praksis fra ekspropriations- og taksationskommission, retspraksis o.lign

Tilsynet vurderer derfor, at processen herved klart er angivet, hvilket sikrer en ens behandling for sammenlignelige kunder.

Forsyningstilsynet finder derfor, at en fravigelse af gæsteprincippet på baggrund af en individuel forhandling med en aftale om kompensation er ikkediskriminerende. Tilsynet har i sin vurdering lagt vægt på, at muligheden for en fravigelse af gæsteprincippet er ens for alle arealejere efter de anmeldte bestemmelser.

RIMELIGHED

Det er herudover et krav i elforsyningslovens § 6 d, at kollektive elforsyningsvirksomheder stiller deres ydelser til rådighed på rimelige vilkår. Forsyningstilsynet vurderer, at det må anses som rimeligt, at arealejeren får betalt en kompensation for arealejerens rådighedsindskrænkelse af areal. Tilsynet har lagt vægt på, at Green Power Denmark har anført, at kompensation er afgørende for, om gæsteprincippet er fraveget eller ej. Dette indebærer, at ledningerne til netudbygning som det klare udgangspunkt vil ligge på gæstevilkår. Udgangspunktet fraviges, hvis der betales kompensation i forbindelse med yderligere tilslutninger i eksisterende anlæg.

Selvom Forsyningstilsynet tager de anmeldte ændringer til tilslutningsbestemmelser fra Green Power Denmark til efterretning, medfører dette ikke, at tilsynet ved en offentlig afgørelse har taget stilling til konkrete forhold vedrørende ledningsdeklarationer. Forsyningstilsynet peger på, at det altovervejende udgangspunkt er, at der skal indgås en aftale om kompensation mellem arealejer og ledningsejer. Det må derfor være denne privatretlige aftale, som danner grundlag for fravigelsen af gæsteprincippet. Forsyningstilsynets metodegodkendelser giver alene netvirksomhederne en ret til at udmønte de betingelser, der fremgår af metoderne, således at netvirksomhederne har mulighed for at fravige gæsteprincippet.

Green Power Denmark har bekræftet over for Forsyningstilsynet, at der bliver udarbejdet sådan individuelle aftaler i praksis.

Forsyningstilsynet afgørelse om en godkendelse af en netvirksomheds metode, der baserer sig på nettilslutningsbetingelserne, jf. metodebekendtgørelsens § 4, træder ikke i stedet for den individuelle aftale som netvirksomhederne skal indgå med kunden.

Forsyningstilsynet vurderer, at vilkåret om at individuel forhandling ligeledes er rimelig. Tilsynet har lagt vægt på, at kunden herved selv kan forhandle sig frem til en passende kompensation, såfremt arealejer ønsker at inddrage sin rådighed over sit areal.

På baggrund af ovenstående er det Forsyningstilsynet samlede vurdering, at tilføjes af punkt 3.1.7, 3.1.8, 3.1.8.1 og 3.1.9, overholder kravet om rimelighed efter elforsyningslovens § 6 d.

OFFENTLIGGØRELSE AF TILKENDEGIVELSE

Denne tilkendegivelse vil blive offentliggjort på Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase (<https://afg.forsyningstilsynet.dk/>)

Med venlig hilsen

Louise Mary Nielsen
Specialkonsulent
tlf. 41 71 43 12
lmni@forsyningstilsynet.dk